

Heroicarvm Et Ecclesiasticarvm Quaestionvm Libri VI.

Sex libris prioribus universa Regalum, Iurisdictionis Ecclesiasticorum
Temporalis Et Constantinanae Donationis ratio discurrit ... contra
profanas & vanas cuiusdam Bodini novitates

Boetii Eponis Frisii De Iure Sacro - Vel Principorum Iuris Pontificii Libri III.

Epo, Boetius

Duaci, M.D.LXXXIIX.

Horvm Trivm De Iure Sacro Librorvm Capita.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61749](#)

HORVM TRIVM
DE IVRĒ SACRO
LIBRORVM CAPITA.

*Liber primus Capitibus constat quatuor,
secundus decem, tertius quinque.*

LIBRI PRIMI CAPITA.

I **D**E VERO IURIS PONTIFICII FINE, PRORSVS
alio quān iuris Ciuilis ac plurimūm differen-
te, contra diputationē Fortunij Garciae vnum eun-
demque iuris vtriusque finem constituentis. deque
vnica & solida variorū ac multiplicium inter utrius-
que iuris decisiones discriminūm atque differentia-
rem causa seu ratione, ex hoc solo finium inter hæc
duo iura regundorum fonte, non aliunde, petenda.
ITEM quatenus à lege diuina distinguatur tum lex
Ecclesiastica seu Pontificia tum Ciuilis. pag. i.

II **L**EGES ILLÆ CIVILES RECENSENTVR QVA
principaliter per Ecclesiasticas castigantur & emen-
dantur: Argumenta Garcie de vno eodemque iuris
utriusque fine refelluntur atque soluuntur: Quæ-
stiones quædam graues & elegantes hinc dependen-
tes breuiter tractantur. pag. 47.

III **D**E ECCLESIASTICÆ GESTATIONIS ET IURIS-
dictionis antiquitate, dignitate, auctoritate, necessi-
tate, ex clarissimis ipsius Testameti noui testimo niis;
quibus obiter & Ecclesiastica Hierarchia cum Eccle-
siæ auctoritate supremique Pōtificis primatu, & per-
petua gubernationis Ecclesiasticæ successio, stabili-
tur: quin & ipsum nomen Constitutionum, Traditionum,
Canonum, Decretorum, comprobatur; Et
Conci-

Conciliorum tum Vniuersalium tum Prōvincialium
tum Diocesanorum seu Episcopalium fontes ape-
riuntur; & vniuersē denique legislationis Ecclesi-
cæ materia, sive de fide quæatur sive de moribus,
panditur. Et ut aliter Caput Ecclesiæ sit Christus, ali-
ter Petrus vel Pontifex Romanus. pag. 99.

DIVO PETRO APOSTOLO PONTIFICI ROMANO. III
rum primo successisse cæteros deinceps Pontifices
Romanos in Iurisdictionis & potestatis Ecclesiasti-
cæ Principatum. Ecclesiam Romam à veteribus
rectè dici Matrem & Magistram & Caput & Cardi-
nem omnium Ecclesiarum. De Græcorum recentio-
rum schismate suum Patriarcham volentium nomi-
nari Oecumenicum. De Phocæ Imperatoris consti-
tutione hūc pertinente. Pontificem Romanum vni-
uersalem esse Pastorem, neque tamen promiscuè v-
cari vel Patriarcham vel Episcopum vniuersalem, &
quare. Pontifex quomodo sit Ordinarius omnium.
Sententia cap. primæ sedis. cum duobus capp. seqq.
dist. 99. pag. 128.

LIBRI SECUNDI CAPITA.

HISTORIA IURIS PONTIFICII. pag. 144. I

DE ARTE ET ORDINE ET AVCTORIBVS DECRE- II
ti Gratianei. pag. 162.

DE ORDINE ET ARTE ET AVCTORIBVS DE- III
cretalium Gregorij noni, Sxti Bonifaciani, Clemen-
tinarum, & Extrauagantium. pag. 207.

DE NOVA QVADAM TVM CORPORIS CANONICI IIII
tum Conciliorum omnium editione longè desidera-
tissima & exoptatissima. pag. 222.

DE PRÆTERITIS AB LAVRENTIO SVRIO SVIS IN V
Tomis Conciliorum. pag. 234.

ā ij

De

- VI DE ISIDORI DECRETO SEV CORPORE CANONUM, deque subsequente Catalogo Auctorum omnium & Auctoritatum eiusdem Decreti totius Isidorici. pag. 238.
- VII CATALOGVS AVCTORVM ET AVCTORITATVM Decreti Burchardici. pag. 269.
- VIII CATALOGVS AVCTORVM ET AVCTORITATVM quibus pro inscriptionibus vtitur Iuo. Carnutensis. pag. 272
- IX CATALOGVS AVCTORVM ET AVCTORITATVM in quattuor Tomis Conciliorum à F. Laurentio Surio editorum: distributus in quattuor classes; Canones videlicet Apostolorum, Pontifices Romanos, Conciliatum Occumenica tum Particularia, & praeterea Scriptores quo sdam singulares. pag. 278.
- X CATALOGVS AVCTORVM CORPORIS CANONICI Græci à Photio & Balsamone nobis relicti, scholiisque per eundem Balsamonem illustrati; distributus in classes quattuor iuxta Morelianæ editionis Latinæ seriem, nempe Photij titulos, Canones Apostolorum, Concilia partim generalia partim particula ria, sanctosque Patres. pag. 290.

LIBRI TERTII CAPITA.

- I PARATITLA LIBRI DECRETALIVM PRIMI. pag. 293.
II PARATITLA LIBRI DECRETALIVM II. pag. 310.
III PARATITLA LIBRI DECRETALIVM III. pag. 318.
IV PARATITLA LIBRI DECRETALIVM IIII. pag. 341.
V PARATITLA LIBRI DECRETALIVM V. pag. 364.

SVMMA

SVMMA CAPITA LIBRI PRIMI
DE IURE SACRO.

Ex capite primo.

- 1 **V**aria iuriis virtusque discrimina quibus ex fontibus fluant. pag. 1.
- 2 **F**inis investigatio quam necessaria. 2.
- 3 **F**inis legum quomodo cognoscendus, & vnde sit astimadus, ex fine nimiriū politiarū quibus applicantur. 2.
- 4 **Q**ualis Respublica tales leges. 3.
- 5 **T**ot forma legum quot Rerum publicarum. 6.
- 6 **L**ex instar sagittarj. 6.
- 7 **L**ex instar fulcrorum. 6.
- 8 **L**ex quid. 6.
- 9 **L**ex canon seu regula fabrīlis. 6.
- 10 **L**ex quid Platoni. 7.
- 11 **S**ex Rerum pub. formæ, cum variis formarum singulærum generibus, causa diuersi peculiarisq; legū finis. 7.
- 12 **L**eges quo sensu dixerit Aristoteles esse separatas ab iis que Remp. describunt. 9.
- 13 **L**eges politiis non politias legibus accommodatas esse cur dixerit Aristoteles. 9.
- 14 **Q**uam stultus illorum sit conatus qui leges & consuetudines ubique volunt oisdem. 10.
- 15 **S**ex forma Rerum pub. breviter explicata. 10.
- 16 **I**llustres aliquot populi temporibus Aristotelis. 12.
- 17 **I**us Pontificium ius est Ecclesiasticum. 12.
- 18 **P**olitia Ecclesiastica seu spiritualis & politia Civilis diuersi fines. 12.
- 19 **E**cclasiasticum Corpus quomodo sumatur. 13.
- 20 **E**cclasiastici Corporis amplitudo. 13.
- 21 **F**inis Ecclesiastici biuns Corporis. 14.
- 22 **D**e lustrationibus & purgationibus animorum somnia philosophorum. 15.

23

24

S V M M A C A P I T A

- 23 Duplex Ecclesia militantis consideratio, multarum difficultatum submotrix. 15.
24 Ecclesia Corpus politicum. 16.
25 Ecclesia sponsa Christi. 16.
26 Lex diuina. 17.
27 Lex Ecclesiastica quorsum diuine accesserit. 18.
28 Unde profulant leges Ecclesiasticae. 19.
29 Legis Diuina, Canonica, Civilis, comparatio. 19.
30 Mundanas vocarileges Civiles, at Ecclesiasticas, diuinias & spirituales. 20.
31 Finis ultimus declarat cuiusque rei naturam. 20.
32 An salutis animarum sit finis iuris Pontificij, prout volunt plerique. 20.
33 EXTRA ECCLESIAM NULLA SALVS. 21.
34 Ecclesia spirituale Corpus. 22.
35 Spiritus esse sancti legislationem Ecclesiasticam. 22.
36 Iuris utriusque discrimen. 22.
37 Auctoris opinio ab fine iuris Pont. quomodo differat ab opinionibus aliorum. 24.
38 Testimonia legislationis Ecclesiastica multiplicia de vero suo fine. 25.
39 Ex Decreto Gratianeo. 25.
40 Potestatis utriusque, temporalis & spiritualis, discrimina. 25.
41 Gladius Regis, claves Ecclesiae. 25.
42 Pontifex bifaxiam consilium, & ut legislator & ut Pastor. 26.
43 Vbi finis ultimus Ecclesiastica politia definit, ibi finis Ecclesia tanquam sponsa Christi incipit. 26.
44 Legis diuina cum Ecclesiastica coniunctio. 27.
45 Promiscua finium sumptio unde. 27.
46 Functiones utriusque potestatis distinguuntur. 27.
47 Canones instinctu sancti Spiritus editi. 28.

48 San-

LIBRI PRIMI.

- 48 Sanctum Spiritum quinam blasphemari. 28.
49 Ex decretalibus. 29.
50 Potestatis virtusque distinctio suis finibus. 29.
51 Summus Pontifex & Magister & Pastor. 31.
52 Pontifex Regum iudex. 31.
53 Spoliatus etia restituendus per illum qui non spoliavit. 31.
54 Insurandum de soluendis usuris relaxandum. 32.
55 Insurandum super alienatione rerum dotalium, &c. 32.
56 Bonae fidei perpetuitas in præscriptionibus. 32.
57 Decimorum solutio. 33.
58 Secundum tertium genus affinitatis. 33.
59 Ex delictis defunctorum quatenus teneantur heredes. 33.
60 Propter solutionis dilationem pluris auctoritate licet. 35.
61 Ut agrotos inducant medici ad anima medicos adiuvandos, & ne peccandi dent occasionem. 36.
62 Ex libro sexto Bonifaciano. 36.
63 Non obediens legi non temere quis reputandus. 37.
64 Pactum filia iuratum, se sola dote contenta foro. 37.
65 Compulsio Clericorum per laicos improba. 37.
66 Insurandum generale de seruandis legibus vel statutis quatenus obliget. 38.
67 Iuramenta mulierum de non contraueniendo alienationibus in laico etiam foro seruanda. 38.
68 Exceptio rei iudicata in uno foro quatenus admittatur in altero. 38.
69 Congrua pastorum à Religiosis pendetum portio. 39.
70 Electio sepultura quatenus permissa. 39.
71 Visitationum iterario. 39.
72 Assassinorum subornatores. 40.
73 Excommunicati quatenus à foro repellendi. 40.
74 Ex Clementinis. 40.
75 Insurandum Imperatoris Pontifici præstandum, fidelitatis esse & obedientia. 40.

ā iiiy

76 Trans-

S U M M A C A P I T A

- 76 Translatio Imperij à Græcis in Germanos. 40.
77 Tragœdia Henrici Imp. cum Roberto Sicilia Rege. 41.
78 Aduersus extorquentes vestigalia Clericis. 41.
79 Beguardorum & Beguinarum secta. 41.
80 Ex Extravagantibus Joannis 22. 41.
81 Ordinum sacrorum suscep^tio post matrimonium iam
contractum. 41.
82 Bizochorum secta. 42.
83 Ex Extravagantibus communib^s. 42.
84 Romano Pontifici subesse de salutis esse necessitate. 42.
85 Monetarij. 42.
86 Emptio reddituum iure probata. 42.
87 Dominicanorum & Franciscanorum privilegia. 42.
88 Libellorum omnium fori Ecclesiastici clausula qua-
dam perpetua, finem iuris huius inculcans. 43.
89 Forum Ecclesiasticum est forum spirituale. 44.
90 Mortis cur nulla pœna iure Pontificio. 44.
91 Excommunicatio medicina. 44.
92 Ecclesiastica leges unde de prompte. 45.
93 Sententia Patrum etiam Sanctorum non habent vim
legis. 45.
94 Legislationis Ecclesiastica fundamenta. 45.
95 Jus Canonicum diuino cōseret. 45.
96 Fons discriminū inter utrumque ius. 45.
97 Cur leges Civiles adeo sint imperfæctæ. 46.
98 A fine frequenter aberrari. 46.
99 Legum Civilium dīnerū casus unde. 46.
100 Leges Romanorum Plotarcho visaridicula. 46.
101 Ius Pontificium cur perfectius. 46.
102 Sal terra quo sensu dicti Apostoli Chrysostomo. 47.

E X C A P I T E I I .

- 103 Partitio dicendorum deinceps. 47.
104 I. Leges Ecclesiastica Civilium castigatorie. 47.

105 2. Arg.

L I B R I F R I M I .

- 105 2. Argumentorum his aduersantium solutio. 48.
106 3. Questionum quarundam hinc dependentium tra-
ctatio. 48. (ducere. 4.)
107 Pacta nuda ne iure quidem Canonico actionem pro-
108 Cap. 1. de Pactis. de publicis agere pactionibus. 49.
109 Ius Pontificium suis è fontibus interpretandum. 51.
110 Inter simplicem sermonem & iuramentū non esse dif-
ferentiam apud Deum quo sensu dictum fuerit. 52.
111 Respondetur argumentis aliis huc pertinetib[us]. 53.
112 Deceptione infra vel in dimidium sitne rescissioni per
Pontificium ius obnoxia. 53.
113 Deceptionem in dimidium & deceptionē in duplum,
nam eandemq[ue] esse. 53.
114 Licere contrahentibus in unicem circumuenire quo sen-
su dictum sit, & quid hic ius Pont. 53.
115 Quid si decipiens precij fuerit ignarus? 56.
116 Licere, & honestum esse, plurimum differre. 56.
117 Supergrediendi verbum quale D. Paulo. 56.
118 Dolus bifariam sumptus. 56.
119 Reticentia quatenus dolo non comparetur. 57.
120 Quoad compromissorum vires nullum inter utrum-
que discrimen. 57.
121 Bona fidei perpetuitas in prescriptionibus. 58.
122 Clementis Alexandrini esse non Clementis 3. Pont.
Romani cuius meminit Concilium Lateranense. 58.
123 Ephesinus Legislator in c. Vigilanti. de prescript. 58.
124 Quid si post vescpcionem vel præscriptionem comple-
tam superueniat aliena rei scientia. 59.
125 Tempus luctus iure Pont. cur non spectetur in secun-
dis contrahendis nuptiis. 59. (ritus. 60.)
126 Adulterā an auctoritate propriarectè relinquat ma-
127 Exempla Patrum omnia non emere in exemplum
trahenda. 60.

ā v

128 Di-

S V M M A C A P I T A

- 128 Diuortio non dirimi matrimonium. 60.
129 Continentia vidualis rara. 61.
130 Leges etiam per se bonas castigaritamen. 61.
131 Concubinatus. 61.
132 Quinquennij præscriptio. 61.
133 Muliebre testimonium. 62.
134 Argumenta Fortunij Garciae soluuntur. 62.
135 Jus Pontificium quatenus humanum. 63.
136 Ius Pontificium quatenus divinum. 63.
137 Tabula Decalogi secunda iuris humani Philoni. 64.
138 In ipso novo Testamento quadam iuris esse humani
vel Ecclesiastici. 65.
139 Pontificij vel Ecclesiastici iuris incunabula. 65.
140 Legis Mosicae dator Deus Pater, legis Euangelicae
Deus Filius, legis Ecclesiasticae Deus Spiritus san-
ctus. 66.
141 Nam profana sit Garciae sententia. 66.
142 Deriuatiq; iuris Canonici prorsus alia quam iuris Ci-
uilis. 67.
143 Garcias cōfundit legē aeternam cū diuina, pessimè. 67.
144 Diuina positiva. 67.
145 Diuina naturalis. 68.
146 Quattuor illustres causæ cur diuina fuerit opus lege
prater tres alias. 68.
147 Leges Ecclesiasticas ex hac diuina deriuari. 68.
148 Leges omnes Ecclesiasticas ad normam diuinae legis
explorari. 70.
149 Leges Ecclesiasticas ubique terrarum esse easdem, non
Ciuitates; & huic rei causa. 70.
150 Quatenus naturali etiam ratione leges Ecclesiasticæ
deriuenter ex diuina. 71.
151 Legislator Ciuitatis legē diuinā quatenus intueatur. 71.
152 Principum politicorum leges cur adeo differentes. 71.
153 Co-

L I B R I P R I M I .

- 153 Conarruia seu dormitatio seu fluctuatio circa iuris utriusque finem derivationem q. 72.
- 154 Dominici Soto de diversissimo iuris utriusque sententia Garciae contraria. 72.
- 155 Melchioris item Cani de eadem re sententia clarissima plenissima q. 73.
- 156 Item finis conclusionum qui principiorum. 74.
- 157 Aluari Pelagi praeclarum hac de re indicium. 74.
- 158 Nobilissimum iriga genus. 74.
- 159 Oceani Cantabrigi nebula commodum discuba. 74.
- 160 Nihil pro Garcia facere Proœmium Decretalium. 74.
- 161 Generis definitio singulis conuenientibus speciebus non tollit proprias earundem specierum differentias propriosve fines. 75.
- 162 Bonum commune aliter ab Ecclesia considerari aliter à politia Ciuli. 76.
- 163 Tria item iuris precepta. 76.
- 164 Nec sanctum Doctorem, nec Aristotelem, nec Ciceronem, nec Iustinianum, nec Jurisconsultos, nec ullos alios, vel hilum facere pro Garcia sententia. 76.
- 165 Diu Thomas clarissima de diversissimo iuris utriusque fine sententia; Garciae Garcianis q. nunquam visa, vel certe non animaduersa. 77.
- 166 Contra sanctum suum Doctorem semet armauit Garcias dum Senensem Theologum & Ioannem Andream Jurisconsultum per inter impetiit. 79.
- 167 Proœmium Decretalium de lege simul Euangelica toqui. 79.
- 168 Ius etiam Civile Garcias ait pro fine ultimo salutem spectare animarum, scilicet. 79.
- 169 Peccata quomodo & quorsum prohibeat ius Civile, quomodo lex diuina, lexq. Pontificia. 80.
- 170 Medici, gymnasta, luctatores, & similes, quorsum pro-

S U M M A C A P I T A

- sum prohibeant peccata. 80.
- 171 Leges diuina quatenus natura constent. 80.
- 172 Natura naturans Doctoribus. 81.
- 173 Necessaria diuina legis à naturali distinctio. 81.
- 174 Origo Garciani multiplicis erroris. 82.
- 175 Legem Ecclesiasticam & Civilem inter se specie sub-
alterna differre. 82.
- 176 Politica lex an obliget conscientias. 82.
- 177 Principes Christiani quatenus finem spectent salutis
eterne suis in legibus ferendis. 83.
- 178 Principum cōstitutiones de rebus Ecclesiasticis qua-
tenus rata sint. 83.
- 179 Morali philosophia subjici ius Pont. 83.
- 180 Totus error Garcia logicus est. 84.
- 181 Ius omne rationis esse practice. 84.
- 182 De fide quoque fieri leges. 84.
- 183 Legislator etiam Christus, non tantum Redemptor. 85.
- 184 Fidei dubia verē determinari legibus Pontificis non
tamen Imperatoris. 86.
- 185 Vel incepit vel schismaticē locutum Garciam, de du-
biorum fidei per Pontificem determinatione. 88.
- 186 Lex translatitia. 89.
- 187 Determinationes dubiorum fidei per Pontificem, pa-
ris auctoratis esse cum ceteris fidei articulis. 89.
- 188 Metus p̄enarum temporalium frequenter maior
quam sempiternar. purimis. 89.
- 189 Pratica quadā Theologia rectēne vocetur ius Pon-
tificium. 89.
- 190 Rectrix quadam Theologia ius Pontificium. 90.
- 191 Clauis Ecclesiasticarum genus triplex, varie tamē
à variis acceptū, quatenus Pontificij sit juris & qua-
tenus Theologia. 91.
- 192 Clavis quid Ioanni PP. XXII. 93.

193 Clas-

LIBRI PRIMI.

- 193 Clavium distinctio Divi Thomae. 93.
194 Ecclesia legumlatoribus & rectoribus obediri praecepit ipse D. Paulus. 94.
195 Ad utros potius recurrendum sit in questionibus communib[us], ad Theologos an ad Pontificios Iurisperitos. 95.
196 De qualibet scientia vel arte melius indicare peritos artis eiusdem quam illos ex quibus eiusdem scientiae vel artis principia deponuntur. 97. (tendum. 98.)
197 De fide vel heresi iudicium forese Theologis, an comitem.
198 Novum tribunal Theologorum forese. 98.
199 Theologi Canonistis an praferendi sint in beneficiis & prelaturis Ecclesiasticis. 98.
200 Finis infiniti desiderium. 99.
201 Antiquitas iuris Ecclesiastici seu Pontificij. 100.
202 Nullus hominum cœtus absque legibus, ne consule-ratorum quidem. 100.
203 Legū Ecclesiasticarū apud antiquissimos mērio. 100.
204 Temporis Apostolici sedulitas in legibus Ecclesia-sticis condendis, ut & omnis eui succendentis. 100.
205 Nonis atque nouis opus esse semper legibus. 101.
206 Ecclesiastica leges ante Christum natum iam inde ab orbe condito. 101.
207 Ecclesiae Christianæ leges auctoritate tū ipsius Christi Domini, tum Apostolorum, fieri iussæ; totiusq[ue] status Christiani vel Christianismi necessitatibus ita postulantibus desiderata. 101.
208 Testimonia Christi Domini de Ecclesia sua legibus oportanis excolenda. 102.
209 Solum Petrum vniuersaliter accepisse claves; reliquis Apostolis in partem duntaxat sollicitudinis admissis eiq[ue] iunctis à Christo. 102.
210 Inter Apostolos discrimen potestatis fuisse. 103.
211 D. Cyprianus de Apostolorum potestate locutus, for-

mam

S V M M A C A P I T A

- mam priscorum Ponificum religiose seruauit. 103.
212 Dic Ecclesiæ, quomodo sumendum. 104.
213 Qui vos audit me audit quo pertineat. 104.
214 Apostolorum hac de re testimonia in ipso noui Testamenti libello. 105.
216 Hæretici sacra scripture mutilatores. 107.
217 Constitutiones Apostolorum seu diatragæ. 107.
218 Statui totius Christianismi necessariis legibus esse semper opus, ex ipsa probatur noui Testamenti scripture. 108.
219 Seculum hoc impudentissimum. 108.
220 Omnis legislatio sacra vel ad fidem pertinet vel ad mores. 108.
221 Dubitatio temporibus Apostolicis de Mosaice legis observatione. 108.
222 Primum Concilium Ecclesie Christi. 108.
223 VISVM EST SPIRITVI SANCTO ET NOBIS, quorum pertineat. 109.
224 Illud NOBIS quorsum. 109.
225 Petri Principatus Ecclesie necessarius ad finem usq; mundi. 110.
226 Ecclesia columnæ & firmamentum veritatis. 111.
227 Apostolorū diligens in extirpādis hæresibus cura. 111.
228 Hæresum grassatio perpetua. 111.
229 Hæreticorum Catalogus ingens. 111.
230 Unica hæresion omnium causa, caput Ecclesia unicum non agnoscere. 111.
231 Improborum per Apostolos coercitio per formam Iurisdictionis & Iudiciorum. 112.
232 Rerum plurimarum ad Ecclesiasticam politiam pertinentium Catalogus de quibus Apostoli leges esse certas voluerunt. 113.
233 Canones unde dicti. 113.

234 Ca-

L I B R I P R I M I .

- 234 Canonis vox ab ipsomet Apostolo usurpata. 113.
235 Pauli locus illustratus. 114.
236 Conformibus ubique Canonibus utendum; sic tamen,
ut qualibet Ecclesia peculiares quasdam possit habere
constitutiones. 114.
237 Conciliarū Provincialiā Dicēsanorumq; ratio. 114.
238 Locus ille Paulinus quomodo sumatur a Chrysostomo. 115.
239 Dogmata non temere mustanda neque leges. 115.
240 D. Petrus Canones Ecclesiasticos laudat. 115.
241 Judices requirunt Christianos Apostoli. 115.
242 Contemptibiles in Ecclesia quinam. 115.
243 Ecclesiastica functio quātō sit sublimior Civili. 116.
244 Ad mundi usque consummationem legibus Ecclesiasticis opus fore probari locis noni Testamenti. 117.
ēpiop̄sv. 117.
245 Missionis divina successio perpetua. 118.
246 Vocationum varietas, uno tamen sub capite; sicut in humano corpore. 118.
247 Vrbs aeterna cur dicta Roma Marcellino, & Hono-
rio Imperatori. 119.
248 Christus Ecclesie Caput, aliter longe quam Ponti-
fex. 120.
249 Hereticorum calumnia. 120.
250 Soli Christo deberi salutem nostram. 121.
251 Apostoli quoque vocantur ~~fundamenta~~ sed aliter lon-
ge quam Christus. 121.
252 Primus Petrus. 122.
253 Tu es Petrus &c. 122.
254 Capitis varia sumptiones. 122.
255 Capitum gradus variy. 123.
256 Quale Caput Christus ipse, quale Caput Magistra-
tus, vel aliter alio maior. 124.

257 Beaq-

S U M M A C A P I T A

- 257 θεοποιον Ecclesia Caput solus Deus; θεοποιον vero
Pontifex. 124.
- 258 Cur Capite fuerit opus terrestri. 125.
- 259 Anarchia hereticorum. 125.
- 260 Iura Pontificia Civilibus antiquiora multè. 126.
- 261 Versiculus Psalmi de Constitutionibus Apostolicis
& Ecclesiasticis admirabiliter illustratus. 126.
- 262 Ordinatio Testamenti super sacrificia. 126.
- 263 Sacrificium incruentum præcipiens omnium legum
Ecclesiasticarum scopus. 127.
- 264 Crassissimum cacodamonis mendacium de S. Petro,
quasi qui nunquam fuerit Roma. 129.
- 265 Singulæ sedes norunt suos Apostolos eorumq[ue] successo-
res; & Romana nesciet. 130.
- 266 Populi concursus ad supplicium D. Petri teste Ba-
bylonio. 130.
- 267 Auctores historie D. Petri praestantes aliquot. 130.
- 268 Romanus q[uo]d D. Petrus appellauerit Babylonem. 131.
- 269 Auctores primi cacodamonicæ vanitatis Petrum Ro-
ma fuisse negantis. 132.
- 270 Successiones in Ecclesiis inspicienda. 133.
- 271 Crucifixio Petri. 135.
- 272 Plurimorum testimoniomissio ut in reminimè necessa-
ria. 136.
- 273 Iuris Civilis hac in re testimonia. 137.
- 274 Mulierculas etiam acceptrices esse posse quoad hanc
rem; Petrum videlicet Romam passum fuisse. 137.
- 275 Balsamoris eadem de re testimonium. 138.
- 276 Romanos Pontifices esse veros Petri successores. 138.
- 277 Ecclesia Romana Mater ac Magistra omnium
Ecclesiarum iam inde à priscis temporibus iustissime
nominata. 139.
- 278 Item Caput & Cardo. 139.

279 Cœ-

LIBRI SECUNDI.

- 279 Cœcum schisma Grecorum, Patriarcham Constantiopolitum appellavit antium Oecumenicum. 139.
280 Balsamon schismaticus. 139.
281 Phocas Imperator alioqui malus, tam coeci schismatis osor. 140.
282 Phoca decretum iuri diuino conformiter factum, & minimè nonē. 140.
283 Pontifex Romanus quomodo sit appellatus verè quod est; Gregis nēpe Dominici Pastor universalis. &c. 140.
284 Pontifex Ordinarius omnium, & quomodo. 140.
285 Sententia vera capitulo primæ sedis. dist. 99. 141.
286 Pontifex non male dici potest. Episcopus universalis; & quomodo. 141.
287 Capitulum primæ sedis quo pertineat. 142.
288 Finem capitulo primæ sedis non Patrum esse Africorum sed Gratiani transiit ad sequentia. 142.

SVMMA CAPITA LIBRI SECUNDI
DE IURE SACRO.

EX CAP. PRIMO.

- 1 Traditiones atque constitutiones illa quarum scriptura, quam sive meminit. 144.
2 Canones Apostolorum. 144.
3 Constitutiones Apostolorum per Clemētem editæ. 145.
4 Duo genera librorum iuris Pontificij iam inde ab Apostolicis temporibus. 145. (mina. 145.)
5 Crescente legislatione necessariò crescent librorū volumen.
6 Primum genus scriptorum iuris Pontificij. 145.
7 Gracorum ius Pontificium. 145.
8 Balsamonis etas. 145. (Siuilis. 146.)
9 Interpretæ Canonum Graci, priores interpretibus iuris
10 Etas Photij. 146.

ii

ii Alij

S U M M A C A P I T A

- 11 Alterum genus scriptorum iuris Pontificij. 146.
- 12 Clemens Romanus. 146.
- 13 Fidorus Hispalensis & Martinus Braccarense. 146.
- 14 Burchardus Wormatiensis. 146.
- 15 Ivo Carnutensis. 146.
- 16 Gratianus. 146.
- 17 Deus dedit, Anselmus Lu. Gregor. Polycarp. Hugo Catalanensis, Fulgentius Carthaginensis & alij Gratianus priores. 147.
- 18 Decretalium Compilationes (quae dicuntur) varia. 147.
- 19 Bernardi Papiensis Compilatio prima. 147.
- 20 Librorum Titulorum q̄ primus ordo cuius. 147.
- 21 Gillibertus Abbas. 148.
- 22 Alanus Antisiodorensis. 148.
- 23 Joannis Galensis Compilatio 2. 148.
- 24 Innocentius 3. 148.
- 25 Bernardi Compostellani Compilatio Romana. 148.
- 26 Petri Beneventani Compilatio 3. 149.
- 27 Compilatio 4. per quendam. 149.
- 28 Honorij 3. Compilatio 5. 149.
- 29 Sedulitas proculdendarum Decretalium summa. 150.
- 30 Gregorij 9 Compilatio 6 quoad probatas, 9 quoad universas. 150.
- 31 Contij & Gilberti hallucinatio quoad Compilationes istas. 150.
- 32 Quos habeat hac in his storia duces Author. 150.
- 33 Vitalitas Compilationum variarum. 151.
- 34 Compilatio Latina vox antiquissima. 151.
- 35 Duo iuris Pontificij volumina praecipua. 151.
- 36 Bonifacij 8 liber. 151.
- 37 Cur seorsum Bonifacius ediderit sua, neque Decretalibus Gregorij 9 passim inseruerit. 152.
- 38 Exemplum Bonifacij prudens. 152.

39 Sextus

LIBRI SECUNDI.

- 39 Sextus cur appellatus ille liber. 152.
40 Clementis V. liber editus à Ioanne 22. 152.
41 Ioannis 22. libellus sub generali Extrahagantium nomine. 153.
42 Extraugantes quenam primò dicta. 153.
43 Allegatio (extra) quorū pertineat. 153.
44 Allegatio simplex Tituli solius. 153.
45 Extranagantium Communium ratio. 153.
46 Postremorum Pontificum iura nondum in corpus iuris editum relata. 154.
47 Extranagantium Corpori iuris nondum inclusarum auctoritas. 154.
48 Pij V. Constitutiones. 154.
49 Gregorij XIII conatus. 154.
50 Censura Glossarum iuris Pont. per Greg. 13. 154.
51 Tomi Conciliorum. 155.
52 Canonum Apostolicorum & Constitutionum Apostolicarum Adsertio defensioq; contra hereticos per D. Francisc. Turrianum. 155.
53 Legislatione Ciuii multè antiquior Pontificia. 156.
54 Interpretē legum Pontificiarum Latini Accursio antiquiores. 156.
55 Accursius vir qualis quantusq;. 157.
56 Glossographi Greci Latinis antiquiores; & inter Grecos ipsos, Canoniste Ciuibui antiquiores. 157.
57 Apud Latinos omnibus omnino tēporibus floruisse legislationem Pontificiam, ciuilem verò diutissime iacuisse quasi sepultam. 157.
78 Interpretē quidā Ciuiiles, Canonicis antiquiores. 158.
79 Glossographus Decreti primus. 158.
80 Glossographorum variorum etas. 158.
81 Glossa Decretalium nequaquam ex Accursio. 159.
82 Glossographi multi Pōtificij Accursio antiquiores. 159.

ē ij 83 In

S Y M M A C A P I T A

- 83 In sciolos quosdam nugiendos ac mendaces. 159.
84 Soliditas maior glossarum Pontificiarum quam Ciui-
lium. 159. (159.)
85 Legislationis omnis incrementum quotidie necessariū.
86 Interpretum cantilena prorsus eadem. 160.
87 Panormitani supellex tralatitia sicut & ceterorū. 160.
88 Commentariorum immensitas. 160. (160.)
89 Qualis interpretatio iuris nunc summè necessaria sit.
90 Glossa Bibliorum Ordinariae Auctoꝝ. 161.
91 Interlinealis & marginalis Glossa Auctoꝝ. 161.

E X C A P . S E C V N D O .

- 92 Ordo, Methodus, & Ars, Decreti Gratianei. 162.
93 Ars iuris qualis fuerit à nostris considerata. 163.
94 Fori iudiciorumq; peritis abundè satisfacit Ordo li-
brorum iuris, at sciolis non aquè. 163.
95 Auctoris disputatio de iuris arte. 164.
96 Ordinis Gratianei consideratores. 164.
97 Ratio summa Ordinis Gratianei in vniuersum. 164.
98 Quid & quos videatur secutus in ordine Gratianus.
99 L.Crassi de iuris arte iudicium. 165. (165.)
100 Gratiani dexteritas in disponendo. 165.
101 Gratianistudium vobemens & singulare ne scopas re-
linqueret dissolutas. 166.
102 Distinctionum subdistinctio in tria membra. 166.
103 Interpretum vulgus in 7. secat membra Distinctio-
nes Gratianaeas. 166.
104 Horum 7. ad tria reductio. 167.
105 Definitio diuisioꝝ mēbri cuiusq; per Gratianū. 167.
106 Partiendi peritia maximū quid ac prop̄e dinū. 168.
107 Ordinis ratio frequētissimè per Gratianū reddita. 168.
108 Episcopalia Diui Pauli precepta. 168.
109 Causarum Gratianearum paritio bimembris, ea-
demq; prudentissima. 168.

110 Cri-

L I B R I   S E C V N D I

- 110 *Criminalia iudicia cur præmiserit pecuniariis Gratianus.* 169.
111 *Criminalis tractatus subdiuiso Gratianea.*
112 *Pecuniariorum causarum subpartitio Gratianea in quattuor partes.* 170.
113 *Ordo vel mediocriter bonus boni consulendus.* 170.
114 *Gratianus monachus decori vehementer obseruans non sine lepore.* 170.
115 *Singularum quattuor partium subpartitio cunctas reliquias complexa Causas.* 171.
116 *Quarti & ultimi membris subdiuiso.* 171.
117 *Catalogus hereticorum.* 171.
118 *Matrimonialis tractatus ultimus.* 171.
119 *De Pœnitentia tractatus quo occasione insertus.* 172.
120 *Tractatus de Pœnitentia nihil aliud quam pars quædam tertia questionis Causæ 33.* 172.
121 *Causarum singularum in questiones certas conieclio commoda more forensi.* 172.
122 *Argumentum & Ordo Tractatus De Consecratione totius Decreti parte tertia.* 172.
123 *Alius alia gaudet methodo.* 173.
124 *Ordo temporis.* 173.
125 *Burchardus & Iuo longè confusiores Gratiano.* 174.
126 *Temerarium puerileque Io. Molinae de Gratiano iudicium.* 174.
127 *Eiusdem in interpretes Gratiani viros maximos & incomparabilis petulantia.* 174.
128 *Eiusdem cœcitas in estimanda magnitudine voluminis Juonici & Gratianei.* 175.
129 *Gratiani dexteritas in disputando tractadoque singularis; exemplotum Aristotelis cum Sapientissimi cuiusque.* 175.
130 *Ordinis Gratianei vitium nonnullum.* 175.

6 iiy 131 Va:

S V M M A C A P I T A

- 131 Varias posse reddi rationes Ordinis Gratianei satis plausibles. 176.
132 Summa rerum capita in Auctoribus videre, maximum quid. 176.
133 De Sacramentis omnibus cur disjunctim egerit Gratianus. 176.
134 An auctoritate iuris habeat Gratiani Decretū. 177.
135 An Eugenius 3. approbauerit Gratiani Decretū. 177.
136 Communis interpretum grauissimorum sententia de Gratianei Decreti auctoritate. 177.
137 Ipsius Gratiano quantum tribuendum. 178.
138 Glossographus à Gratiano subinde dissentiens. 178.
139 Stylus Decreti Gratianei. 178.
140 CATALOGVS AVCTORVM GRATIANEORVM
plenus & perfectus, in quinq^u distributus classes. 178.
141 Index locorū scriptura sacra Decreto Gratianeo ex-
plicatorum summe necessarius Ecclesiae. 179.
142 Canonum Apostolicorū defensio per Turrianū. 179.
143 Conciliorum diuisio. 181.
144 Quot ante Gratiani tempora fuerint celebrata Con-
cilia. 181.
145 Quattuor primorum Conciliorum auctoritas instar
Euangeliorum. 182.
146 Allegatio Conciliorum Oecumenicorum per numeros
à quattuor illis primis. 182.
147 Psellilibellus de 7. Synodis. 182.
148 Jus Pontificium Gracorum quenā comprehēdat. 183.
149 Photius Nomocanonis auctor. 184.
150 Cōcilia particularia multa ordine alphabetico. 184.
151 Vera lectio restituta. 185.
152 Caroli Magni Concilia 5. reformatoria. 188.
153 Vera lectio restituta. 190.
154 Cur Gratianus appellaret Synodus Martini Brac-
carenſis. 193.
155 Vera

L I B R I   S E C V N D I .

- 155 Vera lectio restituta. 194.
156 Apulia Dannia. 194.
157 Gentiliacum vel Nobiliacum. 199.
158 Brocardus & Brocardica quid. 201.
159 Capitularia qua. 202.
160 Librorum veterum clades per Abbreniatores atque
Rhapsodos. 205.
161 Optimus Isidori conatus à posteris male neglectus, &
quisnam sit eius ordo. 205.
162 Index quidam preclarus, ad singulos Auctores re-
ferens omnino singula, valde foret utilis. 206.
163 Conciliorum locupletatio. 206.

E X   C A P .   I I I .

- 164 De ordine Decretalium. 207.
165 Auctor ordinis Decretalium. 207.
166 Ordinis ratio. 208.
167 Universalis Decretaliū particio suppartitioq. 208.
168 Ordo tum naturae rerum tum honestatis congruens in
Decretalibus, istq. commodissimus. 209.
169 Plurimos ordinem Decretalium secutos esse. 210.
170 Ridiculi noua Pontificij iuris artis somniatores. 210.
171 Singulorum ordo librorum. 210.
172 Singulorum ordo Titulorum. 210.
173 Praeposteria subinde recitatio Scriptorum. 210.
174 Titulus quid sit hoc loco. 210.
175 Noui Testamēti in titulos capta distinctio Gre-
corum. 211.
176 Titulus à Capitulo quatenus differat Suidæ. 211.
177 Catalogus Auctorum ex quibus collecta sunt Decre-
tales, distributus in classes quinque. 211.
178 Brocardica & Brocardus. 216.
179 Capitularia. 216.
180 Cur Decretales vocentur hi libri potius quam De-
crescere
e iiiij creto

S U M M A C A P I T A

creta vel Decretum, 217.

- 181 Par omnino tum ratio tum auctoritas Decretalium,
cum Decreto, immo maior Decretalium quam De-
creti, 217.
182 Conciliorum auctoritas a Pontifice, 218.
183 Auctores Bonifaciani, 219.
184 Vera lectio restituta, 219.
185 Clementina & Extravagantes Joannis 22, 219.
186 Auctores Extravagantium, 220.

E X C A P . I I I I .

- 187 Denoua quadam tum Canonici corporis tum CON-
CILIORVM omnium editione longe desideratissima
& exoptatissima, 222.
188 Nonem vel decem commoditates maximas hactenus
deesse libris Pontificiis, quas Auctor suggestit & pro-
curare laborat, 222.
189 Editionis huius nonae Corporis Canonici fructus qui-
dam singulares, 223. (223.)
190 Prima commoditas, lectionis varietas & emendatio.
191 Libri A. S. voluminum iuris Pontificij, 223.
192 Secunda commoditas, omnium singulorumq; fons, 223.
193 Tertia commoditas, Antiquitatum Ecclesiasticarum
obseruatio contra pestiferas Caroli Molinainotas, 224.
194 Quarta commoditas, primum in contra schismaticos
& hereticos oportuna de admirabilis iuris Ecclesiasti-
ci prestantia, fine principiis, &c. 224. (224.)
195 Quinta commoditas, Catalogus Chronologicus, &c.
196 Sexta commoditas, Index singulorum ad singulos suos
Auctores relatoriu, instar Labirtici, 225.
197 Septima commoditas, Index locorum scripturae sacrae
per Ecclesiastica iure explicatorum, 226.
198 Octaua commoditas, Index Antiquarius, 226.
199 Nona commoditas, Synopsis voluminum quasi in ta-
bulas

L I B R I S E C V N D I.

- bulas artificiosas redacta. 227.
200 Decima commoditas, antiquissimum Canonum premisso. 227.
201 Gregorij XIII desiderium in edendo Gratiano quam emendatissimo, & quid ad editionem totius Corporis Canonici conferre possit Auctor. 228.
202 Decretum Isidori M.S.apud Aquiscinctenses. 228.
203 Dicta Patrum apud sanctum Gislenum. 228.
204 Duo libri testimoniorum Isidori ibidem. 229.
205 Calixti PP. Epistole apud Hasnonienses. 229.
206 Auctoris adnotaciones quadam ad Epistolam Gregorij XIII de noua Gratiani editione. 229.
207 Epistola Gregorij XIII. 229.
208 Conciliorum editio noua qualisnam desideretur, & quam multa desint quatuor Tomis Laurentij Surij. 231.
209 Quatuor Concilia celeberrima per Surium prætermissa. 232.
210 Fragmenta Concilij Niceni per Alph. Pisanum. 232.
211 Concilij Nicenianones genuini per Turrianum &c. 232.
212 Concilium integrum Ephesinum, cum plurimis aliis. 232.
213 Historia Ecclesiast. unde potissimum instrui posset. 233.

E X C A P . Q V I N T O.

- 214 Nympha Laurentij Surij festinatio, plurima pretermit-tetis integra Concilia quorum sequitur Catalogus. 234.

E X C A P . S E X T O.

- 215 De Isidori Decreto seu Corpore Canonum ex Codice M.S.monasterij Aquiscinctensis per antiquo. 239.

E X C A P . S E P T I M O.

- 216 Catalogus Auctorum Burchardicorum. 269.
217 Catalogus Auctorum Jononis Carnutensis. 272.
218 Catalogus Auctorum Surij in quatuor Tomis Conciliorum. 278.
219 Catalogus Auctorum iuris Canonici Graecanici.

6 v

S U M M A

SVMMA CAPITA LIBRI DE IVRE
SACRO TERTII SEV PARATITLORVM.

- 1 **V** Era connectendorum Titulorum ratio. 293.
2 Docendi laus omnis in bene partiendo. 293.

EX LIBRO DECRETALIVM PRIMO.

- 3 Libri primi Decretalium Caput summum. 294.
4 Augustius quid à iure Pontificio expectādum quām
sola liticuarum decisiones. 294.
5 Personarum Ecclesiarum functio duplex, Ordinis vi-
delicit & Iurisdictionis. 295.
6 Totius libri primi partio quadrimembris. 295.
7 Ordo hic ex natura desumptus. 296.
8 Primum libri huius membrum. 296.
9 Secundum libri huius membrum. 296.
10 Rescriptorum hoc loco sumptio. 297.
11 Rescriptorum duo genera. 297.
12 Tertium libri huius membrum. 297.
13 Personarum Ecclesiasticarum inspectio gemina, vide-
licet ut ministrorum Ecclesie & ut iudicium. 297.
14 In ministris Ecclesiastria considerari, Potestatem, Or-
dinem, Functionem; naturali nempe ratione. 298.
15 Cur hic nihil de Beneficiis ipsis. 298.
16 Trifariam de potestate hic agi. 298.
17 Prelati quinam. 299.
18 Postulationes. 299.
19 Electiones. 299.
20 Pontificis electio. 299.
21 Imperatoris electio penes Germanos. 299.
22 Tres eligendi forma. 299.
23 Ius ordinandorum Clericorum duorespicit, & qua ad-
esse debent & qua abesse. 300.
24 Qua debeant adesse. 300.

25 Ru-

S V M M A C A P I T A L I B R I T E R T I I .

- 25 Rubrica restituta. 300.
- 26 Quae debeant abesse. 301.
- 27 Functionum Ecclesiasticarum distinctio. 301.
- 28 Cur nihil hic de Prepositis & Scholasticis. 303.
- 29 Disciplina scholastica cura cui incumbat. 303.
- 30 Secunda personarum Ecclesiasticarum consideratio, ut
fusacum. 304.
- 31 Legatorum tria genera. 304.
- 32 Legati nati. 305.
- 33 Artibus disciplinarum tradendarum quid sufficiat. 306.
- 34 Communia iudicibus omnibus. 306.
- 35 Ordinis ratio. 306.
- 36 Totius Ecclesiasticae discipline conservanda ratio sum-
ma. 307.
- 37 Quattuor modis alter altero maior. 307.
- 38 Ut ergo gladius est Pontificis. 307.
- 39 Pontifici subesse, de necessitate salutis est. 307.
- 40 Totius huius libri pars quarta, de sopiaenda controv-
eria sine iudice.
- 41 Duplex ratio negotiis sibi sopiendi, conventionibus nimi-
rum vel arbitriis. 308.
- 42 Concordata inter Principes. 308.
- 43 In arbitriis duo requiri, causa instructionem & sen-
tentiam. 309.
- 44 Cur de restitutionibus in integrum hic agatur. 309.

E X L I B R O D E C R E T A L I V M S E C U N D O .

- 45 Summum totius libri secundi caput. 310.
- 46 Totius Ordinis iudicarij tres quasi gradus; litis insti-
tutio, litis instructio, litis decisio. 310.
- 47 Naturalis ordo. 311.
- 48 Instituenda litis articuli quinque, que prima pars est
buins libri. 311.

49 Ra-

S U M M A C A P I T A

- 49 Ratio naturalis huiusce subdivisio. 312.
50 Argumentum totius Tituli.
51 Clericorum forum. 312.
52 Scholarium cause ex utro iure sint iudicande. 313.
53 Litis contestatio quid sit & quomodo fiat. 314.
54 In spiritualibus etiam causis iurandū de calūniā. 314.
55 Intercurrentium questionum triplex genus. 315.
56 Intercurrentium questionum difficultas, maximè de
transeundo à rei vindicatione ad possessorium iudiciū;
item de finienda lite dum alter litigatum contumac
est; item de primi secundiq; decreti interpositione. 316.
57 Instructio litis pars huius libri secunda. 316.
58 Litis decisio, tertia pars huius libri. 317.

E X L I B R O D E C R E T A L I V M T E R T I O.

- 59 Causarum omnium ciuilium partitio. 318.
60 Totius huius libri partitio. 319.
61 Quatenus hic etiam de laicis agatur. 319.
62 Clericorum seu Ecclesiasticorum duo genera. 319.
63 Monachi, Regulares, Religiosi, quare sic ditti. 320.
64 Tria totius huius libri membra. 320.
65 Ordinis huius ratio naturalis. 321.
66 Primi membra partitio. 321.
67 Continentia & Assiduitas in officiis diuinis Clero ne
cessarie. 322.
68 Erasmi versio noui Testamenti prava. 323.
69 Cœlibatus Clericorum.
70 Transitio ad fortune bona Clericorum qua daorum
sunt generum. 323.
71 De titulo beneficiali questio quadruplex. 325.
72 De bonis Ecclesiasticis regendis. 326.
73 Versiculi quidam Hostiensis. 326.
74 Triplex inspectio bonorum partium Ecclesiasticorum
partim

LIBRI TERTII.

- partim patrimonialium. 927.
75 De contractibus trifariam queri.
76 Secundum totius huins libri membrum. 328.
77 Paræcie significatio plenior. 329.
78 Decimarum genera plura. 329.
79 An & quatenus debeantur decime. 330.
80 Primitiarum ius. 330.
81 Decimarum primitiarumq; solutio quatenus iuris di-
uini quatenus humani. 330.
82 Oblationes laicis concedi prohibentur. 331.
83 Cur hic de Monachis. 331.
84 Trifariam de Monachorum rebus hic agi. 331.
85 Cur hic de conuersione coniugatorum & infidelium. 332.
86 Tertium totius huins libri membrum de iure quod Ec-
clesia vel Clerici viciissim debent aliis, tum laicis tum
Clericis. 333.
87 Triplicis hoc esse generis. 333.
88 Polluti loci sacri reconciliatio. 335.
89 Officium Cleri septem præcipue rebus contineri. 335.
90 Septem horarum Ecclesiasticarum ratio. 336.
91 Septem præcipua capita histeria Passionis IESV Chri-
sto. 336.
92 Versus hic pertinentes. 336. (st. 336.
93 Missa institutio, ipsius Christi. 336.
94 Canon Missa formam verborum habet ab ipso Chri-
sto. 336.
95 Bona fides de baptismo suscepto sufficit ad salutem
etiam non baptizatis. 337.
96 Asylum quid. 339.
97 Cœmiterium unde dictum. 339.

EX LIBRO QVARTO DECRETALIVM.

- 98 Totius huins libri partitio suppartitioq;. 341.
99 Sponsalium sponsiq; vel sponsa nomen etiam ad ma-
trimo-

S V M M A C A P I T A

trimonium (sed nondim consummatum) refertur hoc
iure. 341.

100 Concilij Tridentini in hisce rebus prouisio sanctissi-
ma. 342. (342.

101 De matrimonio filij familias absque consensu patris.

102 Impedimenta matrimonij in uniuersum octo decim.
342.

103 Primum impedimentum, præoccupatio. 343.

104 Secundum impedimentum, conditiones. 343.

105 Conditionum varietas. 344.

106 Deturpi conditione. 344.

107 Tertium impedimentum, Ordines sacri. 344.

108 Quartum impedimentum, votum. 345.

109 Quintum impedimentum, adulterium. 345.

110 Sextum impedimentum, machinatio in mortem
coniugis. 345.

111 Quid si interuenerint machinatio in mortem & fidei
promissio; sed sine adulterio. 346.

112 Septimum impedimentum, lepra. 346.

113 Octauum impedimentum, seruiliis conditio. 346.

114 Status error non ludit. 347.

115 Mos in astimanda conditione seruili seruandus. 347.

116 Nonum impedimentum, cognatio. 347.

117 Cognitionis genus triplex. 347.

118 Cognatio spiritualis per Concilium Tridentinum re-
stricta. 347.

119 Inter susceptores inter se vel inter ipsas & baptizan-
tem nulla uerquam cognatio spiritualis. 348.

120 Ordinis ratio. 348.

121 Affinitas fornicaria Cœcilio Tridentino restricta. 349.

122 Publica honestatis iustitia Concilio Tridentino re-
stricta. 349.

123 Quid si post matrimonium stuprum cum affini inter-
ueniat. 349.

124 7u-

LIBRI TERTII.

- 124 *Juris Pontificij & Civilis in gradibus numerandis
discrimen.* 350.
- 125 *Rationem numerandorum graduum iure Pontificio
antiquissimam & sacrosanctam.* 351.
- 126 *Scala graduum cognationis per faciles ac illustres per
Auctorem factae.* 352.
- 127 *Patruus maximus cum adnepte ex fratre per ius hoc
recte coniungitur in matrimonium; quia quinto sunt
inter se gradu.* 353.
- 128 *Scala Auctoris ex mente priscorum Iurisconsulto-
rum.* 354.
- 129 *Decimum impedimentum, affinitas.* 355.
- 130 *Gradus Affinitatis unde censeantur.* 355.
- 131 *Secundum tertiumq[ue] genus affinitatis nunc sublatu[m],
quorsus olim referretur. Et quātus ibi scrupulus ap-
pareat in exemplis quibusdam, noua forsitan Consti-
tutione non indignus.* 355.
- 132 *Vndecimum impedimentum, frigiditas.* 357.
- 133 *Duodecimum impedimentum, maleficia.* 357.
- 134 *Decimumtertium impedimentum, impotentia* 357.
- 135 *Causa talis impedimenti.* 358.
- 136 *Cautio talibus in rebus adhibenda.* 359.
- 137 *Forare cum septima manu, quid.* 359.
- 138 *Quid si ad matrimonij diremptionē proclamat is ipse
per quem stat.* 359.
- 139 *Quid si nesciatur an ante an post matrimonium tale
quid acciderit.* 360.
- 140 *Decimumquartum impedimentū, interdictum Ec-
clesiae.* 360.
- 141 *Effectus matrimonij; tertium subdivisionis mem-
brum.* 360.
- 142 *Secunda totius huius libri pars bimembribus.* 361.
- 143 *Solutio matrimonij bifariam.* 361.

144 For-

S V M M A C A P I T A

- 144 Fornicatio spiritualis. 362.
145 Matrimonium Ethnicorum, verum quidem sed non
ratum. 363.
146 Benedictio viduorū viduarumq; ex cōsuetudine. 363.

E X L I B R O D E C R E T A L I V M Q V I N T O.

- 147 Totius huius libri partitio trimembris. 364.
148 Duos alios instituendi criminalis iudicij modos (prae-
ter Accusationes, Inquisitiones, & Denunciationes)
kūs non pertinere. 364.
149 Accusationis, Inquisitionis, Denunciationis, discri-
mina. 364.
150 Secundum totius huius libri membrum. 365.
151 Criminum partitio bimembris. 365.
152 Ordo criminibus recitandis idem qui Decalogi. 366.
153 Carnibil in iure de alieni concupiscentia. 366.
154 Ordo Decalogi planè diuinus. 367.
155 Simon cur totius chorea Tragica ductor. 367.
156 Simoniacum inter catera est, hominem sola fide iusti-
ficari docere. 368.
157 Simonie vox antiqua. 368.
159 Simoniaci quinam iure hoc. 368.
160 Tria Simoniacorum genera. 369.
161 Seminaria Ecclesiastica. 369.
162 Saraceni potiss Agareni vel Iesmaelite. 370.
163 Leges dictæ Iudaïs & Saracenis inter Christianos
vincentibus. 371.
164 Ordinis ratio. 372.
165 De criminibus tabula Decalogi secunda aduersan-
tibus, & ordinis inter illa ratione. 372.
166 Tres fontes affluunt prauorum. 373.
167 Adulteri iure Pontificio quisnam. 376.
168 Furtum quam latè pateat. 377.

169 Ra-

LIBRI TERTII.

- 169 Raptus. 378.
170 Sorte ne fiant electiones Ecclesiastice. 380.
171 Per astrolabium ne farta perquirantur. 380.
172 De criminibus Clericorum peculiaribus, quae etiam
sunt generum. 380.
173 Ministrare (Aet. 387. v) quid. 382.
174 Mutua Pralatorum subditorumque opera, & mun-
tuum officium. 383.
175 Gloriatio de crimine turpissima. 383.
176 Tertium totius huins libri membrum generis dupli-
cis. 385.
177 Canonica vulgarisque purgacio cur sic dicta. 386.
178 Quota manu iurare. 386.
179 Ordinis ratio. 387.
180 Damnum unde sic dictum. 387.
181 Damna & Expensa separantur. 388.
182 Quam latè pateat hic titulus DE PÖENIS. 388.
183 Pœna criminum. 388.
184 Ecclesiastica pœna multiplices. 388.
185 Nemulcta pecuniaria delinquentibus infligatur. 390.
186 Confessionis Christiana necessitas. 390.
187 Indulgentiarum Syntagma ab Auctore editum. 391.
188 Excommunicationis antiquitas & origo. 391.
189 Excommunicatio medicinalis. 391.
190 Duplex Excommunicationis gensu; Anathema &
Excommunicatio simplex vel minor. 392.
191 Canon late sententia. 392.
192 Trina prius monitio. 392.
193 Communicatio cum excommunicatis. 393.
194 Mutila Tituli DE SENT. EXCOMM. inscriptio. 393.
195 Deposito vel priuatio quid à degradatione differat.
393.
196 Interdictum quid sit. 394.

197 Cen-

S U M M A C A P I T A L I B . I I I .

- 197 *Censura Ecclesiastica.* 394.
 198 *Mens magis quam verba spectanda.* 394.
 199 *Interpretandi officium.* 395.
 200 *Cause totius coniectio.* 395.

E R R A T A typographica per hos tres de iure sacro libros.

Pag.	lin.	pro	lege
3	22	v̄ḡd̄as	ōḡd̄as
123	2	cuitatis	cuitas.
327	27.	in secunda voce H̄braica malē posita fuit litera ph̄o pro samech.	
147	7	pannoniæ	pānnomīæ.
150	15	nonam	nouam.
158		ab hoc loco numerus marginalis maior est in viginti quam debuit, ut potest 58 transmutatis in 78.	
184	31	Colonenses	Colonienses.
236	14	Guerdense	Euerdense.
243	vlt.	Antonij	Anterij.
346	12	varij	varia.
282		colum. 2. pro Lateranensi. sub Alexandro 3. lege LATERA- NENSE SVB ALEX. 3.	
		Ibidem pro Lateranensi. sub Innocent. 3. lege LATERANENSE SVB INNOC. 3.	
		Ibidem pro sub Iulo 20. lege sub Iulo 2.	
301	9.	queratur	quæratur.
302	3	deseruunt	deseruiunt.
303	28. in marg.	vrbem	vrbe.
308	8. in marg.	sit	sic.
309	6. in marg.	dico	duo.
325	10	quinam	quisnam.
344	31	matrimonium	matrimonij.
346	21	ac	at.
349	in mar. nu. 122.	iustitiam	iustitia.
351	in mar. nu. 125	ratio	rationem.
354	2	coniugendis	coniungendis.
375	19	iudex	index.
385		deinceps in paginarū numero fuit erratum; itaque com- putatio fiat ex vero in summis capitibus adsignandis.	
393	in mar. nu. 195.	depos. priuatio	depos. vel priuatio.

Monen-